

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

KALEVAGATAN 6 - HELSINGFORS 10
Telefon (växel) 642511 Postgiro 120811
Affärsbankerna Andelskassorna Sparbankerna konto 5041

Cirkulär nr 27/73

28.12.1973

Till arbetspensionsanstalterna

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare avläts till Riksdagen den 21.12.1973.

Till APL föreslås tillagd en ny 1 a §, varmed avses förbättra pensionsskyddet för vissa vid statsunderstödda institutioner anställda personer. En ny 1 b § gäller anordnande av pensionsskydd frivilligt för sådana arvodens del, som utbetalas för förtroendeuppdrag. En ändring av APL 4 § 2 momentet anknyter sig till ålderspensionens begynnelsepunkt och ett förtydligande av APL 19 a § 2 momentet gäller utbetalning av pension till socialnämnd.

Propositionens innehåll framgår i detalj av närslutna bilaga. Sedan lagändringen blivit stadfäst kommer Pensionsskyddscentralen att återkomma med noggrannare tillämpningsanvisningar.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Matti Uimonen

Aarre Metso

Bilaga

LA.TK.KH

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående ändring av lagen om pension för arbetstagare.**

Lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61, nedan APL) omfattar generellt alla de arbets- eller tjänsteförhållanden beträffande vilka inte annorstädes stadgats om pension. En kategori som faller utanför APL är de vid statsunderstödda institutioner anställda personer, om vilkas pensioner är stadgat i lagen den 13 juni 1969 om vissa pensioner, som skall betalas av statsmedel (382/69). Vid bestämmandet av pensionen enligt denna lag anses den lön, för vilken institutionen äger rätt att erhålla statsunderstöd, såsom pensionsgrundande lön. I vissa fall överstiger arbetstagarens faktiska lön den lön som berättigar till statsunderstöd, beroende på att arbetstagarens uppgifter omfattar sådant, som inte beaktas då statsunderstödet fastställs. Den del av arbetstagarens lön som faller utanför det nämnda statsunderstödet berättigar sålunda inte alls till pension. För avlägsnande av detta missförhållande föreslås, att till APL fogas en ny 1 a §, enligt vilken för de anställda vid statsunderstödda institutioner skulle på grundval av ovan avsedd dellön anordnas pensionskydd i enlighet med APL.

Gällande arbetspensionslagar berör dels personer i arbets- och tjänsteförhållanden, dels självständiga företagare och yrkesutövare. Där emot anses enligt nuvarande praxis inte den som sköter förtroendeuppdrag därvid intjäna pensionskydd enligt arbetspensionslagarna. Skötseln av ett förtroendeuppdrag kan dock förorsaka att pensionskyddet för en person i arbets- eller tjänsteförhållande försvagas, eftersom han å ena sidan förlorar sin lön för den tid som han är borta från arbetet och å andra sidan inte är berättigad till pension på basen av det arvode som utbetalas för förtroendeuppdraget. För avlägsnande av detta missförhållande föreslås att till APL fogas en ny 1 b §, enligt vilken det vore möjligt att på villkor, som godkänts av social- och hälsovårdsministeriet, frivilligt anordna

pensionskydd på basen av de arvoden som utbetalas för förtroendeuppdrag. Vad det nämnda pensionskyddet beträffar, skulle man i övrigt följa de principer som i APL stadgats angående pensionskydd baserat på arbetsförhållanden, men ålderspension skulle kunna beviljas oberoende av om den försäkrade fortsätter att sköta sitt förtroendeuppdrag eller ej.

I enlighet med 4 § 2 mom. APL beviljas ålderspension tidigast från ingången av den månad som närmast följer efter ansökningen om pension. Ett stadgande med samma innehåll finns även i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) och lagen om pension för företagare (468/69). I motsats till vad fallet är enligt de andra nämnda arbetspensionslagarna förutsätter beviljandet av ålderspension enligt APL, att det arbetsförhållande som faller under sagda lag har upphört. Av detta särdrag i APL följer att arbetstagare, som söker pension, mot sin vilja kan under några månader bli utan både pension och lön. För avlägsnande av nämnda missförhållande föreslås en sådan ändring av ovannämnda stadgande i APL, att pensionen beviljas retroaktivt från början av den månad som följer efter arbetsförhållandets upphörande, om ansökningen om pension göres inom tre månader från arbetsförhållandets upphörande.

Enligt 19 a § 2 mom. APL kan pensionsanstalt på anhållan av socialnämnd bestämma att pension eller del därav erlägges till nämnden för att användas till pensionstagarens och hans anhörigas framtida försörjning. Stadgandet har i praktiken lett till svårigheter i sådana fall då socialnämnden till pensionstagaren utgivit ett i 34 § lagen om socialhjälp (116/56) avsett förskott mot emotsedd pension. Det har också uppstått oklarhet om vem som skall anses som i stadgandet avsedd anhörig. Fördenskull föreslås att 19 a § 2 mom. APL preciseras så, att pension eller del därav kan

utbetalas till socialnämnd för att användas till vården av pensionstagaren eller av sådan person, i vars försörjning pensionstagaren enligt 3 § lagen om socialhjälp är förpliktad att deltaga. Ytterligare skulle det stadgas, att även den del av pensionen som skall utbetalas retroaktivt kan erläggas till socialnämnden,

men att nämnden får använda pensionen till ersättning av redan lämnad socialhjälp endast då det är fråga om i 34 § lagen om socialhjälp avsett förskott.

Med stöd av vad ovan anförts förelägges Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av lagen om pension för arbetstagare.

I enlighet med Riksdagens beslut *ändras* i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61) 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 29 december 1972 (934/72), samt 19 a § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 22 november 1963 (525/63), samt *fogas* till lagen nya 1 a och 1 b §§ som följer:

1 a §.

Utför arbetstagare i arbetsförhållande, på grund av vilket pension bestäms enligt lagen den 13 juni 1969 om vissa pensioner, som skall betalas av statsmedel (382/69), även arbete för vilket den erlagda ersättningen icke beaktas vid bestämmandet av pensionen enligt nämnda lag, skall arbetsgivaren, utan hinder av vad i 1 § 1 mom. 3 punkten stadgats, för arbetstagaren anordna och bekosta pensionskydd enligt denna lag, såvida arbetsförhållandet i övrigt uppfyller de i 1 § stadgade förutsättningarna.

Vid tillämpningen av denna lag betraktas såsom i 1 mom. avsedd arbetstagares lön endast den del av lönen som icke skall beaktas då pension bestäms enligt lagen om vissa pensioner, som skall betalas av statsmedel.

1 b §.

För person i förtroendeuppdrag må den som erlägger arvodet för uppdraget på av social- och hälsovårdsministeriet godkända villkor anordna och bekosta pensionskydd enligt i denna lag stadgade minimivillkor. Pensionskyddet anordnas genom att teckna försäkring i pensionsanstalt, som idkar verksamhet i enlighet med denna lag.

Med förtroendeuppdrag avses vid tillämpningen av denna lag ett uppdrag, till vilket en person valts att för bestämd tid eller tills vidare representera ett visst samfund, en viss krets av personer eller en viss sakkännedom och vid vars utförande han icke står i arbets- eller tjänsteförhållande och ej heller verkar såsom i lagen om pension för företagare avsedd företagare.

Har angående mandattiden icke överenskomits eller bestämts, anses förtroendeuppdraget ha börjat vid ingången av den kalendermånad för vilken första gången betalas arvode för uppgift hörande till förtroendeuppdraget samt avslutat vid utgången av den kalendermånad för vilken senast betalts arvode.

Vad beträffar person i förtroendeuppdrag, själva förtroendeuppdraget, det pensionsgrundande arvodet, den till pension berättigande tjänstgöringstiden i förtroendeuppdraget och den på förtroendeuppdraget grundade pensionen gäller i tillämpliga delar vad i denna lag stadgats om arbetstagare, arbetsförhållande, pensionsgrundande lön, till pension berättigande tjänstgöringstid och på arbetsförhållande grundad pension. Innehav av förtroendeuppdrag utgör dock intet hinder för beviljande av ålderspension åt den som uppnått pensionsåldern.

4 §.

Rätt att erhålla ålderspension tillkommer arbetstagare sedan han fyllt 65 år, under förutsättning att han icke längre står i denna lag underställt arbetsförhållande. Pensionen beviljas från ingången av månaden efter det rätten att erhålla pension uppkommit, likväl tidigast från ingången av den månad som närmast följer efter ansökningen om pension eller, om pension sökts inom tre månader från arbetsförhållandets upphörande, från ingången av den månad som närmast följer på detta upphörande.

19 a §.

På anhållan av socialnämnd må pensionsanstalt bestämma, att pension eller del därav erlägges till nämnden för att användas till vården av pensionstagare eller av sådan person i vars försörjning pensionstagaren enligt 3 § lagen om socialhjälp (116/56) är förpliktad att delta. Angående utbetalning av pension till socialnämnd må beslutas även till den del pensionen skall betalas retroaktivt, men socialnämnden må använda pensionen till ersättning av redan lämnad socialhjälp endast

i det fall att fråga är om förskott, som avses i 34 § lagen om socialhjälp.

Denna lag träder i kraft den 197 .

Vid anordnande av i 1 b § avsett pensionskydd kan tjänstgöringstiden i förtroendeuppdraget och de för detta erlagda arvoden tagas i betraktande från och med den 1 januari 1974.

Stadgandena i 4 § 2 mom. i denna lag tillämpas på sådana fall i vilka ansökan om pension gjorts efter lagens ikraftträdande.

Helsingfors den 21 december 1973.

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister